

Централна
Избирателна
Комисия

Избори за
народни представители
на Република България

5 октомври 2014 г.

ИЗБИРАТЕЛНО ПРАВО НА ГРАЖДАНИТЕ

КОИ БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ ИМАТ ПРАВО ДА ГЛАСУВАТ В ИЗБОРИТЕ ЗА НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА 5 ОКТОМВРИ 2014 г.

Право да гласуват в изборите за Народно събрание на 5 октомври 2014 г. имат българските граждани: които са навършили 18 години към изборния ден включително; не са поставени под запрещение; не изтърпяват наказание лишаване от свобода.

ИЗБИРАТЕЛНИ СПИСЪЦИ

I. Съставяне, обявяване и публикуване на изборителните списъци

Изборителните списъци се съставят от общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението. Изборителните списъци се съставят по постоянния адрес на гражданите, отразен в регистъра на населението. Изборителните списъци се съставят поотделно за всяка една изборителна секция.

Предварителните изборителни списъци се обявяват на видно място в района на изборителната секция и се публикуват на интернет страницата на съответната община не по-късно от 25.08.2014 г.

II. Зачичаване, вписване, дописване в изборителните списъци

От изборителните списъци се заличават имената на лицата, които до изборния ден включително са загубили правото си да гласуват, са починали или изтърпяват наказание лишаване от свобода.

В изборителните списъци се вписват, съответно дописват имената на гражданите, които имат право да гласуват, но са пропуснати, както и тези, за които е отпаднало основанието за заличаване. Лицата, които са изтърпели наказанието лишаване от свобода или не са вече под запрещение се вписват в изборителните списъци след представяне на съответен документ в общинската администрация.

Вписването в изборителния списък се извършва по искане на изборителя до общинските администрации до предаването му на секционната изборителна комисия (СИК) в деня преди изборите – 4 октомври 2014 г. Отказът за вписване в изборителния списък се съобщава на лицето незабавно и може да бъде обжалван от него пред съответния административен съд в срок до два дни от съобщението. Съдът разглежда жалбата в срок до два дни от постъпването ѝ и се произнася с решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

Дописването в изборителния списък се извършва в изборния ден от СИК в съответната изборителна секция по постоянния адрес на изборителя. Отказът на СИК да извърши дописване в изборителния списък е писмен и може да се оспорва пред Районната

избирателна комисия (РИК), която се произнася по жалбата незабавно. Решението на РИК подлежи на обжалване пред Централната избирателна комисия (ЦИК).

III. Отстраняване на непълноти и грешки в избирателните списъци

Всеки избирател може да поиска с писмено заявление (приложение № 10-НС от изборните книжа) до кмета отстраняване на непълноти и грешки в избирателния списък в срок до 27.09.2014 г. Кметът се произнася по заявлението с мотивирано решение, обявено незабавно на публично място. Това решение може да бъде обжалвано пред съответния административен съд в срок до два дни от обявяването му. Съдът разглежда жалбата в срок до два дни от постъпването ѝ и се произнася с решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

IV. Списък на заличените лица

Списъкът на заличените лица се изготвя по постоянния им адрес и съдържа имената, единния граждански номер и основанието за заличаване на лицата, които:

- са поставени под запрещение;
- изтърпяват наказание лишаване от свобода;
- са вписани в избирателния списък по настоящ адрес;
- имат издадено удостоверение за гласуване на друго място;
- са включени в списъците на лицата заявили, че ще гласуват извън страната.

Списъкът на заличените лица се публикува на интернет страницата на общината не по-късно от 24.09.2014 г. Лице, което има право да гласува, може да поиска да се запознае с основанието за заличаване и с писмено заявление до кмета да поиска да бъде изключено от списъка. Към заявлението трябва да се приложат документи, удостоверяващи правото на лицето да гласува. Заявлението се разглежда от кмета незабавно, който се произнася с мотивирано решение. Отказът за изключване от списъка се съобщава незабавно и може да бъде обжалван от лицето в срок до 24 часа от съобщението пред съответния административен съд. Съдът разглежда жалбата в срок до 24 часа от постъпването ѝ и се произнася с решение, което се обявява незабавно и е окончателно. Въз основа на решението за изключване от списъка на заличените лица, избирателят се вписва в избирателния списък.

В изборния ден кметът на общината, района или кметството или кметският наместник по искане на лицето издава удостоверение (приложения № 18-НС от изборните книжа) за наличие или липса на основание за вписване на лицето в списъка на заличените лица. Отказът за издаване на удостоверение се мотивира. След представяне на удостоверението, данните на избирателя се вписват в избирателния списък и същият се допуска да гласува.

В изборния ден лицата, на които е издадено удостоверение за гласуване на друго място или са заявили, че ще гласуват извън страната, могат да гласуват в избирателната секция по постоянния им адрес след представяне на документ за самоличност и декларация по образец (Приложение № 16-НС от изборните книжа), че не са гласували и няма да гласуват на друго място, която им се предоставя от СИК, като данните на избирателя се вписват в избирателния списък.

Отказът на СИК да извърши дописване в избирателния списък е писмен, връчва се на лицето и може да се оспорва пред Районната избирателна комисия (РИК), която се произнася по жалбата незабавно. Решението на РИК подлежи на обжалване пред Централната избирателна комисия (ЦИК)

V. Избирателни списъци в особени случаи

1. Вписване в избирателния списък по настоящ адрес

Всеки избирател, чийто постоянен и настоящ адрес според базата данни в регистър население са в различни населени места може с писмено заявление (образец № 14-НС от изборните книжа) до общинската администрация да поиска да бъде вписан в избирателния списък по настоящия си адрес в срок до 20.09.2014 г.

2. Списък за гласуване с подвижна избирателна кутия

Избиратели с трайни увреждания, които не могат да упражнят избирателното си право в изборното помещение, заявяват желанието си пред общинската администрация по постоянния си или настоящия си адрес с писмено заявление, подписано саморъчно (образец №17-НС от изборните книжа) в срок до 14.09.2014 г. Заявлението може да бъде подадено лично в общинската администрация или изпратено по пощата или по факс. Списъците се съставят при наличието на поне 10 подадени заявления от избиратели. В противен случай не се назначава подвижна секционна избирателна комисия. В случаите, в които заявление не е подадено в срока до 14.09.2014 г., такова може да бъде подадено и в срок до 29.09.2014 г., като в този случай гласуването с подвижна избирателна кутия е възможно, ако на територията на населеното място е назначена подвижна секционна избирателна комисия. Към заявлението се прилага копие от документ на ТЕЛК (НЕЛК). Когато заявлението е направено по настоящ адрес, то трябва да е придружено и със заявление за вписване в избирателния списък по настоящ адрес (образец № 14-НС от изборните книжа).

3. Избирателните списъци в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции за предоставяне на социални услуги

се съставят и подписват от ръководителят на съответното заведение не по-късно от 48 часа преди изборния ден. Избирател, който в изборния ден е извън лечебното заведение, дома или съответната специализирана институция може да гласува по постоянния си адрес след представяне на документ за самоличност и подписване на декларация, че не е гласувал и няма да гласува на друго място, която му се предоставя от СИК.

4. Избирателните списъци на плавателните съдове под българско знаме

се съставят и подписват от капитана на плавателния съд не по-късно от 48 часа пред изборния ден. Избирател, който в изборния ден не е на плавателния съд може да гласува по постоянния си адрес след представяне на документ за самоличност и подписване на декларация, че не е гласувал и няма да гласува на друго място, която му се предоставя от СИК.

5. Избирателните списъци в местата за лишаване от свобода и задържане.

КЪДЕ ПРЕДВАРИТЕЛНО МОГАТ ДА СЕ ПРОВЕРЯТ АКТУАЛНИТЕ ДАННИ ЗА ПОСТОЯНЕН И НАСТОЯЩ АДРЕС

Актуалните данни за постоянен и настоящ адрес могат да се проверяват в службите на „ГРАО“ при общинските администрации.

На интернет страницата на Централната избирателна комисия (www.cik.bg) всеки избирател може да извърши проверка за адреса на избирателната секция в която може да гласува. Такава проверка може да се направи и на интернет страницата на ГД „ГРАО“ при МРР.

ДОПУСКАНЕ ДО ГЛАСУВАНЕ

ПРАВА НА ИЗБИРАТЕЛЯ

За да бъдат допуснати до гласуване избирателите ТРЯБВА:

- 1) да са били включени в избирателните списъци до изборния ден или в деня на изборите да бъдат дописани в съответните избирателни списъци от председателят на секционната избирателна комисия (СИК) по постоянен адрес, при условие че: имат право да гласуват;
не фигурират в списъка на заличените лица (ако фигурират в списъка на заличените лица, то те трябва да представят - удостоверение по чл. 40 от ИК, че основанието за вписването им в списъка е отпаднало или не е налице);
ако в изборния ден се явят в избирателната секция по постоянен адрес, независимо от факта, че имат издадено удостоверение за гласуване на друго място или са вписани в списъците на лицата заявили, че ще гласуват извън страната;
- 2) да представят пред СИК валиден документ за самоличност:
българските граждани е необходимо да представят лична карта или личен (зелен) паспорт; в случаите, когато личният (зелен) паспорт или лична карта са с изтекъл срок, повредени, унищожени, изгубени, откраднати или в процес на издаване, избирателите следва да представят удостоверение за издаване на лични документи; *избирателите, гласуващи извън страната*, е необходимо да представят паспорт, лична или военна карта; в случай че документите за самоличност са с изтекъл срок, трябва да се представи удостоверение, издадено от дипломатическото или консулското представителство на Република България, че е подадено заявление за издаването на нови.

ПРАВА НА ИЗБИРАТЕЛЯ В ИЗБОРНИЯ ДЕН

Какви права има избирателят при гласуването?

Избирателят в изборния ден МОЖЕ:

Да поиска данните му да бъдат вписани в допълнителната страница на избирателния списък, предоставен на СИК, ако не е вписан в него, а има право да гласува, след което да бъде допуснат да гласува.

Да поиска точното вписване на данните от документа му за самоличност в избирателните списъци от член на СИК.

Да получи хартиена бюлетина от член на СИК, който я откъсва от кочана с бюлетините непосредствено преди предаването ѝ на избирателя и я подпечатва с печата на комисията. С тази бюлетина избирателят отива в кабината за гласуване.

ИЗБИРАТЕЛЯТ ГЛАСУВА КАТО:

- Поставя в квадратчето с номера на избраната от него кандидатска листа на партия, коалиция или независим кандидат знак „X“ или „V“, което изразява по еднозначен начин неговия вот;
- Ако има предпочитания за някой от кандидатите на партия или коалиция, може да постави знак „X“ или „V“ в кръгчето, в което е отпечатан неговия номер в кандидатската листа.
- Отбелязването със знак „X“ или „V“ е действително, само ако е с химикал, пишещ със син цвят.
- Сгъва бюлетината по начин, който не позволява да се вижда поставения знак за партия, коалиция или независим кандидат, и предпочитанието (преференцията).
- Следи за точното сверяване от член на СИК дали номера върху бюлетината съответства на номера върху кочана и при съответствие да се подпечата повторно бюлетината с печата на комисията и да се откъсне отрязъка с номера на бюлетината, и да бъде пуснат в отделна непрозрачна кутия.
- След повторното подпечатване на бюлетината, избирателят я пуска в избирателната кутия, полага подпис в избирателния списък, получава обратно документите си и напуска помещението.
- При несъответствие на номера на бюлетината с номер от кочана бюлетината се обявява за недействителна. Това обстоятелство се отбелязва върху бюлетината и в графа „Забележки“ на избирателния списък. Избирателят не се допуска повторно до гласуване.
- Вписването в бюлетината на специални символи като букви, цифри или други знаци прави гласа недействителен.
- Връща сгънатата стрешената бюлетина на СИК, ако е сгрешил при поставянето на знака, изразяващ неговия вот и получава нова бюлетина за гласуване от същия вид. Това право се предоставя на избирателя само веднъж.
- Следи сгрешената бюлетина, без да се разгъва, да се унищожи с надпис „сгрешена“, да се подпечата с печата на СИК и да се подпише от председателят, секретарят и член на СИК, предложени от различни партии и коалиции. Стрешените бюлетини се описват в протокола на СИК.
- Избирател, който в изборния ден установи, че е вписан в списъка на заличените лица има право да гласува, ако представи удостоверение, че е отпаднало основанието или не е налице основание за вписването му в списъка, или ако се яви в избирателната секция по постоянен адрес в случаите по чл.38, ал.2, т.4 или 6, т.е. когато е било издадено удостоверение за гласуване на друго място или е бил вписан в списъците за гласуване извън страната.
- Да оспорва пред РИК отказа на СИК да извърши дописване. Отказа на СИК е писмен, връчва се на заинтересованото лице и може да се оспорва пред РИК, която се произнася по жалбата незабавно.

ОБЛЕКЧЕНИЯ ЗА ИЗБИРАТЕЛИ С УВРЕЖДАНИЯ

Какви са облекчения за избиратели с трайни увреждания?

Избирателите с трайни увреждания, които имат право да избират народни представители, могат:

1. Да гласуват в специално обозначената с табела или други обозначителни знаци секция на първия етаж (партер) при гласуване в сгради с повече от един етаж;
2. Да гласуват в избраната от тях секция след представяне на документ за самоличност и подаване на декларация пред СИК, че не са гласували на друго място – Приложение № 74-НС от изборните книжа. Всяка СИК разполага с такива декларации;
3. Да гласуват с придружител, когато увреждането им не позволява сами да извършат необходимите действия при гласуването. Разрешението за гласуване с придружител се дава от председателя на СИК, а при оспорване на решението му от член на комисията, спора се решава окончателно от СИК. Придружителят се легитимира с документ за самоличност. Когато увреждането не позволява на избирателят да се подпише, в полето за подпис - член на СИК отбелязва „гласувал“ и се подписва. Неграмотността не е основание за гласуване с придружител. Едно лице не може да бъде придружител на повече от двама избиратели. Не може да бъде придружител: член на СИК, представител на партия, коалиция или инициативен комитет, застъпник или наблюдател.
4. Да гласуват с подвижна избирателна кутия, когато са с трайни увреждания, които не им позволяват да упражнят избирателното си право в изборното помещение. За гласуване с избирателна кутия е необходимо:
 - да се подаде саморъчно подписано заявление по образец – Приложение № 17-НС от изборните книжа, до съответната общинска администрация чрез писмо, факс или електронна форма на заявление в срок до 14.09.2014 г. (20 дни преди изборния ден с приложено копие от документ на ТЕЛК /НЕЛК/);
 - да се подаде саморъчно подписано заявление по образец – Приложение № 17-НС от изборните книжа, до съответната общинска администрация чрез писмо, факс или електронна форма на заявление с приложено копие от документ на ТЕЛК / НЕЛК/ в срок до 29.09.2014 г. (5 дни преди изборния ден), когато са пропуснали подаването на заявление в срок до 14.09.2014 г. и при условие че на територията на населеното място е назначена подвижна секционна избирателна комисия;
 - Избирателят да е вписан в списъка за гласуване с подвижна избирателна кутия;
 - Избирателят да притежава валиден документ за самоличност.
 - Избирател с увреждане може да използва транспорт, осигурен от общината, за придвижване. Информация може да намерите на сайта на съответната община.

ГЛАСУВАНЕТО ЗАПОЧВА В 6:00 И ЗАВЪРШВА В 19:00 Ч.

Повече информация ще намерите на сайта на ЦИК: www.cik.bg

Присъединете се към ЦИК във:

 <http://facebook.com/cikbg>

 <http://twitter.com/CIKKBG>

МАКЕТ НА БЮЛЕТИНА

кочан

ПЪРВИ ИЗБОРЕН РАЙОН - БЛАГОЕВГРАДСКИ
БЮЛЕТИНА ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

----- 00000001

ПЪРВИ ИЗБОРЕН РАЙОН - БЛАГОЕВГРАДСКИ
БЮЛЕТИНА ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

☒ 1	ПОЛИТИЧЕСКА ПАРТИЯ	Предпочитание / преференция за кандидат от избраната листа на партия или коалиция
☐	КОАЛИЦИЯ	
☐	
☐		
☐		
☐		
☐		
☐		
☐		
☐		
☒ 25		
☐	НЕЗАВИСИМ КАНДИДАТ	
☐	

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10
11 12 13 14 15
16

----- 00000001

5 октомври 2014 г.

Избори за народни представители на Република България